

Overweging 19e zondag van Pasen B

Thema: Levend brood

Lezingen: 1 Koningen,19,4-8 en Johannes 6,41-51

12 augustus 2018 R. Hornikx

Goede mensen,

Een schrijver vertelde eens het verhaal van een man die met zijn zoontje op reis was. Het zoontje stelde alsmaar vragen: 'Vader, die lijn die we daar zien, wat is dat?' 'Dat is de horizon jongen.' 'De horizon, wat is dat vader?' 'Dat is de plaats waar hemel en aarde elkaar raken.' 'En is er achter de horizon nog iets?' 'Natuurlijk jongen, dat is nog een heel ander land dat wij niet kunnen zien.' En dan na een lange stilte: 'Vader, hoe lang we ook lopen de horizon komt niet dichterbij? Waartoe dient de horizon toch?' 'De horizon, jongen, dient ertoe dat wij verder blijven lopen.'

Verlangen naar leven, vrijheid, liefde en levende brood vormt de horizon van ons geloven. Het laat ons vermoeden dat er meer is dan wij met het blote oog kunnen zien. Het is het lokkende perspectief dat hemel en aarde elkaar ergens raken en dat wij op weg zijn naar die plaats, ook al weten we dat de horizon steeds wijkt. We zijn als gelovigen onderweg naar de plaats waar God zich bij uitstek laat ontmoeten.

Ons leven speelt zich af in twee werkelijkheden.

De wereld van de feiten. Brood op tafel en een beker water.

En de wereld van de idealen, dromen, visioenen, wijdse perspectieven, levend water, levend brood.

Beide werelden lopen altijd door elkaar. Wat aanleiding kan zijn en vaak is voor misverstanden en gemor. De twee werelden zijn ook twee taalspellen. De wereld van het rekenend denken en de wereld van het meditatief-bezinnende denken.

Aan een man die op zijn ziekbed lag en wiens einde naderde, het oude vertrouwde leven achter de horizon zag verdwijnen en het nieuwe land van de toekomst voor hem nog niet zichtbaar werd, werd gevraagd hoe het met hem ging. 'Ik heb geen keus. Dit is me overkomen. Dit is mijn weg. Ik weet niet waarheen die gaat en hoe lang die is. Ik ga niet bij de pakken neerzitten. Ik kom op mijn weg engelen van mensen tegen. Die me door hun goedheid iets van het land achter de horizon laten zien. Ik haal mijn kracht om te leven uit die kleine engelachtige menselijke ontmoetingen. God laat me niet alleen achter. Wat de toekomst brengt weet ik niet, maar waar ik naar toe ga, daar

zal God zijn." Haast hemelse woorden, ze komen van de andere kant, levende woorden ook, die kracht geven¹.

In de eerste lezing ontmoeten we de profeet Elia. Hij is ten einde raad. Al zijn krachten zijn opgebruikt. Hij is op de vlucht voor koning Achab en zijn vrouw koningin Izebel. Elia heeft getuigenis afgelegd van de levende God, en geprofeteerd tegen de god van de onderwereld die door de koningin werd aanbeden. Ze werd kwaad, nee woest op Elia. Met al haar krachten zocht ze hem te vermoorden. Elia vlucht voor zijn leven en komt in de woestijn. Uitgeput legt hij zich neer onder de bremstruik. Uitgeteld, opgebrand valt hij in slaap. Een engel wekt hem en zegt: 'Eet anders gaat de verdere tocht je krachten te boven'.

Aan zijn hoofdeinde heeft een engel van een mens eten en drinken neergezet. Elia eet en drinkt en valt in slaap. Voor de tweede maal wordt hij door een engel gewekt. En de engel van een mens geeft hem te eten. 'Eet en drink, anders gaat de tocht je krachten te boven.' Hij doet wat de engel van hem vraagt en vervolgt zijn tocht naar de berg Horeb waar hij God ontmoet in de ruisende stilte.

In ieders leven duiken van tijd tot tijd engelen van mensen op. Ze leggen voedsel en drinken naast ons neer. Ze zeggen: 'Eet en drink anders kun je niet verder'. Voedsel naar ons lichaam hebben engelen van mensen ons gegeven op moeilijke momenten. En naast gewoon dagelijks brood ook woorden die ons perspectief gaven en het verlangen in ons wakker riepen om op te staan en onze tocht te vervolgen, niettegenstaande de horizon die steeds wijkt. Engelen van mensen reiken ons levend brood aan, in de vorm van troostende, opbeurende en inspirerende woorden.

In het evangelie tenslotte ontmoeten we Jezus. Onomwonden verkondigt hij: 'Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald'. Dat levende brood komt uit de hemel, is van een andere orde dan gewoon brood, het levende brood (woord) komt van God waarin Jezus rotsvast gelooft.

In het Grieks van die dagen betekende geloven: "vast en zeker zijn van iemand". In het Latijn sprak men van "cor dare" als men het over geloven had. In het Nederlands kunnen we het vertalen met "je hart geven", of beter "ik geef je mijn hart". Ik geef je alles wat ik heb gekregen van God. Ik ben bij je. Ik ben levende brood voor je. "Ik ben" verwijst naar de naam waarmee de Enige zich bekend maakte aan Mozes: "ik ben die is, ik ben er voor jou". De godsnaam is afgeleid van het werkwoord "zijn". Iedereen van ons heeft tegen een zieke, iemand in hoge nood of stervende gezegd: Ik blijf bij je of ik laat je niet alleen of ik ben er voor je als je me nodig hebt.

¹ Dit verhaal naar Ella Feijen, uit: *Midden onder U*, Maastricht, 2012.

God wordt ervaarbaar, komt ons rakelings nabij waar we levend brood zijn voor elkaar. Waar we dat zijn doen we als Jezus deed: liefde geven, vrijheid aanzeggen, vrede maken, troost schenken, schouder aanbieden om op uit te huilen, het leed van de ander mee helpen dragen, angst wegnemen waardoor de ander weer ziet met nieuwe ogen en kan horen met andere oren, weer bevrijd wordt van zijn verlamming.

Het evangelie van vandaag eindigt met deze zin: 'En het levende brood dat Ik zal geven, is mijn vlees, voor het leven van de wereld'. Dit wordt voor ons concreet gemaakt door de engelen op onze weg, die in navolging van Jezus zichzelf met je delen. Hieraan kan je je voeden, op krachten komen zoals de man op zijn ziekbed en Elia in zijn doodswens.

De belofte uit de lezingen van vandaag:
dat wij mogen ontvangen, mogen geven om er zelf van te leven.
Zo zijn we tot voedsel, levende brood voor elkaar.
Moge het zo zijn.
Amen.